УДК 811.161.2’373.2(477.69)

Голінатий О. П.
Національний університет
„Києво-Могилянська академія”

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ОСНОВА ОЙКОНІМІЇ КІРОВОГРАДЩИНИ

Одним із найважливіших аспектів сучасної лінгвістики є дослідження механізмів номінації, тобто процесів закріплення мовних знаків за відповідними денотатами. Цей процес зумовлений історичними, політичними, культурними факторами, особливостями мовної структури, набором дериваційних моделей та мотиваційними засобами творення нових власних назв.

Проблема ґрунтовного дослідження закономірностей формування та розвитку ойконімії певної території як системи сьогодні є одним із найактуальніших завдань сучасного мовознавства. Написано чимало досліджень, присвячених теоретичним аспектам походження назв населених пунктів: „Введение в топонимику” В. А. Никонова, „Очерки топонимики” Е. М. Мурзаєва, „Общая топонимика” В. А. Жучкевича, „Топонимы в составе лексической системы язика” В. Д. Бєленької та ін. Вивченням української топонімії та ойконімії займалися багато вчених: О. М. Трубачов, Ю. О. Карпенко, К. К. Цілуйко, Л. Л. Гумецька, Д. Г. Бучко, І. М. Желєзняк, О. С. Стрижак, Є. С. Отін, В. П. Шульгач, М. Л. Худаш, В. В. Лучик, Т. І. Поляруш, Є. М. Черняхівська та ін.

Звичайно, ойконімія будь-якої території не є сталою і постійно зазнає змін. Це пояснюється тим, що процес іменування є імпліцитною властивістю народної свідомості та має чітко обґрунтовану мотивацію, зумовлену як власними утилітарними потребами, так і особливостями історичної епохи. Для тимчасових поселенців визначальною була насамперед орієнтація на місцевості, для землевласників феодальної доби – посесивно-релятивний характер називання населених пунктів, у соціалістичну епоху творення назв пов’язували із будуванням соціалізму тощо. Тому структура ойконімів включає компоненти, які свідчать про те, хто заселяв територію, хто був власником поселення, чим займалися його жителі, яка природа їх оточувала, яке практичне значення мав

населений пункт. Це лексико-семантичне поле назв населених пунктів і називають ойконімним простором.

Ойконімія сучасної Кіровоградщини охоплює назви 1049 зареєстрованих населених пунктів із різною компонентною наповненістю. Актуальним завданням цієї статті є з'ясування у відсотковому співвідношенні лексико-семантичної бази назв населених пунктів Кіровоградської області та ступеня поширеності різнотипних твірних основ. Це дасть можливість схарактеризувати основні та факультативні мотиваційні зв'язки між назвами населених пунктів та позамовною дійсністю.

Найпоширенішим в ойконімії Кіровоградської області є посесивно-релятивний тип номінації (37 %). Пояснюється це не стільки характером названих об'єктів, скільки тим, що більшість ойконімів виникла в такий історичний період, коли визначальною була ознака „*кому належить*" чи „*стосовно кого виник*". Тому майже всі вони названі або в честь засновників та власників поселень, або відносно тих осіб, які мали інший стосунок стосовно населених пунктів.

Переважна більшість відіменних ойконімів посесивно-релятивного типу має прозору етимологію, наприклад: *Андріївка* (4), *Ганнівка* (6), *Іванівка* (10), *Йосипівка* (4), *Катеринівка* (3), *Костянтинівка* (8), *Мар'ївка* (5), *Мар'янівка* (8), *Олександрівка* (9), *Олексіївка* (6), *Степанівка* (4). Не викликає сумнівів посесивно-релятивна мотивація і в багатьох інших назвах поселень: *Бреди́хине* (Бобр.), *Сороча́нове* (Бобр.), *Калма́зове* (Вільш.), *Перчу́нове* (Добр.), *Лу́тківка* (МлВ.), *Би́рзулове* (Новомирг.), *Фурма́нівка* (Новоукр.), *Хайнівка* (Ол.-івськ.) тощо.

Проте є ойконіми, посесивність яких неможливо довести без дослідження історичних джерел. Розглянемо лиш окремі з них:

- *Розти́чеве* (Бобр.) – *Ристичевка* (СНМ, с. 234), *Ристичева* (К1883), *Ристичевка-источная* (ТВТК), хут. *Христича* (ТКХГ);
- *Горди́нівка* (Дол.) – *Гординовка* (СНМ, с. 110), *Х. Гардинскихъ* (КР), *Гардинавка* (ТВТК);
- *Ва́сине* (Гайв.) – *Васина* (*Вассина*, *Вейсова*) (СНМ, с. 74), *Васина* (КР), *Вейсова* (ТВТК);
- *Доли́нівка* (Гайв.) – *Доливовка* (*Долиновка*) (СНМ, с. 256), *Доливовка* (К1883; ТВТК);

- *Зеле́не* (Комп.) – *Зеленая* (СНМ, с. 235), *Зеленовка* (К1883), *Александровка* (*Зеленаго*) (ТВТК);

- *Золотни́цьке* (Гайв.) – *Александровка II* (*Золотницкаго*) д. (СНМ, 255);

- *Комише́ве* (Новомирг.) – *Комшева* (*Левинова*) д. (СНМ, с. 259), *Комшево* (К1883), *Комшева* (ТВТК);

- *Мальче́вське* (Уст.) – *Мальчевскаго* (СНМ, с. 287; К1883), *Сагайдачекъ* (*Мальчевскаго*) (ТВТК) тощо.

Лише 2,4 % ойконімів посесивно-релятивного типу розподілено за іншими групами:

- родові: *Липня́ги* (Голов.), *Трояни́* (Добр.), *Гуле́вичі* (Ол.-ійськ.), *Федірки́* (Світл.) та ін.;

- відетнонімні: *Молдо́вка* (Голов.), *Украї́нка* (Кіров.), *Кри́мки* (Ол.-івськ.);

- службові: *Коваліївка* (Голов, МлВ., Новоукр.), *Попі́вка* (Добр., Кіров., Онуфр.), *Капіта́нка* (Голов.) та ін.

Ойконіми локативного типу кількісно поступаються посесивно-релятивним і становлять 23,2 %. Більшість із них утворена шляхом трансономізації, тобто внаслідок переходу слів із одного класу пропріальної лексики в інший.

За характером номінації ойконіми локативного типу різноманітні. У їхній структурі можуть зберігатися як місцеві власні назви, так і загальновживані слова. При цьому варто зазначити, що в топонімії переносяться не поняття, а лише назви. За цієї умови ойконіми наповнюються новим змістом, а їхні подальші зміни відбуваються за власне ойконімними правилами словотворення.

Найтісніший зв’язок (8,2 %) зберігається з назвами місцевих водних об’єктів. Принципи номінації в системі ойконімів та гідронімів встановлюються на основі лексичної опозиції. Як наслідок, між однойменними словами можуть виникати омонімічні, паронімічні та синонімічні відношення.

Характерною для ойконімів Кіровоградщини є топонімічна метонімія, коли структура ойконіма абсолютно збігається зі структурою назв водних об’єктів (5,7 %): *Аджа́мка* (Кіров.), *Березі́вка* (Дол., Ол.-ійськ., Уст.), *Верблю́жка* (Новг.), *Зеле́не* (Петр.), *Кагарли́к* (Новоарх.), *Оситна́* (Новомирг.), *Синю́ха* (Новоарх.) тощо. Інколи при творенні відгідронімних назв населених пунктів спостерігається морфологічний

спосіб творення (1,5 %): *с. Бо́втишка* (Ол.- івськ.) – від *р. Бовти́ш*, с. *Інгу́льське* (Уст.) – від *р. Інгу́л*, с. *Сини́ківка* (Ульян.) – від р. *Синиця*, с. *Шуте́ньке* (Новоукр.) – від. р. *Шута* тощо. Зрідка (1 %) трапляється пряма та опосередкована онімізація у поєднанні з прикметником: *Верши́но-Ка́м'янка* (Новг.), *Сухи́й Ташли́к* (Вільш.), *Черво́на Ка́м'янка* (Ол.-ійськ.), *Ви́щі* та *Ни́жчі Верещаки* (Ол.-івськ.) та ін..

Аналіз назв населених пунктів Кіровоградської області засвідчив зв'язок цієї групи з місцевими гідрографічними термінами (1,4 %): *Межирі́чка* (Голов.), *Ві́книна* (Гайв.), *Топи́ло* (Знам.), *Озе́ра* (Світл.), *Розсохува́тка* (МлВ.) тощо. Зазначимо, що ці та інші ойконіми локативного типу мають просторово-протяжний характер, тобто населений пункт дістає назву від іншого топоніма, перебуваючи з ним у просторових зв'язках.

Зауважимо, що між загальними і власними назвами існують істотні відмінності. Як зазначає А. Лисенко, „пропріальна номінація реалізується шляхом присвоєння одиничним об'єктам, що уже мають свої загальні назви, найменувань, які виділяють та індивідуалізують ці об'єкти з ряду їм подібних" [1, с. 15]. Інша важлива функція ойконімів, за словами дослідниці, – „номінативна, у той час як загальні назви здатні виражати як номінативну, так і узагальнювально-семасіологічну функції. Визначальною при номінації є роль соціальних факторів. Наявність відмінних гносеологічних мотивів і принципів номінації різних типів денотатів та різна їх репрезентація в мові визначається також характером самого об'єкта" [1, с. 15].

Наступними за чисельністю є ойконіми, утворені:

- від географічних та геоботанічних термінів (3,4 %): *Дібрі́вка* (Новомирг.), *Гаї́вка* (Добр., Кіров.), *Роздо́лля* (Комп., Ол.-івськ.), *Підлі́сне* (Ол.-івськ.), *Зава́лля* (Гайв.), *Доли́нівка* (Комп.), *Нагі́рне* (Світл.), *Скалева́* (Новоарх.), *Овра́гове* (Світл.) та ін.;

- флоролексемних назв (4,6 %): *Березі́вка* (Бобр., Гайв., МлВ.), *Сосні́вка* (Ол.-івськ.), *Дубі́вка* (Новг.), *Воло́шки* (Комп.), *Рома́шки* (Комп.), *Осички́* (Вільш.), *Барвінівка* (Знам.) та ін.

Незначна група топонімів переважно з основами відантропонімного походження знайшла своє відображення в ойконімії Кіровоградської області через посередництво місцевих оронімів та дрімонімів: *Пе́нькове* (Бобр.) від *Пенькового яру* (ТВТК), *Крику́нка* (Добр.) від Крикунового яру (СНМ, 247), *Висо́кі Байра́ки* (Кіров.) від однойменної місцевості [ІМіС, 349], *Бурякове* (Ол.-івськ.) від урочища *Бураково* (ТВТК),

На́стине (Ол.-івськ.) від *Настиного Байраку* (ТВТК), *Пліи́ки* (Ол.-івськ.) від лісу *Плоского* (ТВТК) тощо.

Серед назв населених пунктів Кіровоградщини локативного типу кількісно меншими є наступні групи ойконімів:

- за місцем розташування та його особливостями: *За́хідне* (Бобр.), *Северинівка* (Ол.-івськ.), *Межове́* (МлВ.), *Просто́ре* (Новгор.), *Перехре́стівка* (Світл.), *Шляхове́* (Бобр., Новоарх.) тощо;
- за характером ґрунту: *Гли́няне* (Добр.), *Зибко́ве* (Онуфр.), *Піща́не* (Бобр.), *Грузьке́* (Голов.) тощо;
- промислового спрямування: *Залізни́чне* (Вільш.), *Помічна́* (Новоукр. та Добр.), *Гу́тницька* (Ол-івськ.), *Попельна́сте* (Ол-ійськ.) та ін.;
- військові: *Каза́рня* (Знам.), *Солда́тське* (Новоарх., Новоукр., Онуфр., Петр.), *Прию́т* (Новоарх., Новоукр.), *Приютівка* (Ол.-ійськ.);
- господарсько-побутові: *Моще́не* (Гайв.), *Копа́ні* (Знам.), *Копа́нки* (МлВ.), *Зру́банці* (Новоарх.), *Млино́к* (Онуфр.) та ін.

Порівняно нечисленну групу ойконімів Кіровоградщини становлять назви населених пунктів квалітативного типу (7,1 %). Більшість цих назв за своєю семантикою пов'язана із властивостями та якостями населених пунктів.

Серед ойконімів квалітативного типу переважають оціночно-метафоричні назви населених пунктів із позитивною конотацією (4 %): *Сміливе* (Добр.), *Благода́тне* (Дол.), *Со́нячне* (Кіров.), *Зразко́ве* (Ол.-ійськ.), *Мальовни́че* (Кіров.), *Пи́шне* (Дол.), Солов'ївка (Ол.-ійськ.) та ін.

Окремі групи ойконімів квалітативного типу сформувалися:

- за характером соціальних ознак мешканців: *Молодіжне* (Дол.), *Пролета́рське* (Ол.-ійськ.), *Громадське́* (Комп.) та ін.;
- за виробничим спрямуванням: *Садо́ве* (Бобр.), *Польове́* (Ол.-вськ.), *Я́гідне* (Ол.-ійськ.), *Медо́ве* (Уст.) тощо;
- за характером соціальних зв'язків: *Бра́тське* (Ол.-ійськ., Петр.), *Брате́рське* (Комп.), *Спі́льне* (Новг.);
- за часом виникнення: *Апре́лівка* (Бобр.), *Квітне́ве* (Ол.-ійськ.), *Нове* (Кіров.);
- за формою земельних наділів: *Клинці́* (Кіров.), *Рі́вне* (Новоукр.), *Рядове* (Петр.);
- за особливостями рельєфу: *Круте́ньке* (Голов.), *Пло́ске* (Знам.) та ін.

В ойконімії Кіровоградщини понад 5 % назв населених пунктів дублюють сучасні та історичні номінації різних українських та іноземних денотатів. Село *Вороб'ївка* (Добр.), очевидно, отримало одну з історичних назв сусіднього села *Тернове* (Добр.), а село *Кана́тове* (Кіров.) – одну з історичних назв села *Веселівка*, розташованого на південному сході (див. – ТВТК). Ці та інші фактори свідчать про те, що селяни-втікачі назвали нові поселення за назвами попередніх, звідки були родом. Таким чином утворилися *Богдані́вка* (Знам.), *Зли́нка* (Новоукр.), *Чигири́нське* (Бобр.), *Оситня́жка* (Новомирг.), *Полта́вка* (Комп.) та ін.

Ойконімна лексика Кіровоградщини поповнилася також за рахунок назв поселень, розташованих на території фортець, військових укріплень або частин, які називалися за місцями формування. Так утворилися *Єлисаветгра́дка* (Ол.-івськ.), *Калантаївка* (Світл.), *Коро́бчине* (Новомирг.), *Новгоро́дка* (Новг.) тощо.

Крім того, у часи існування Нової Сербії, населення регіону поповнилося поселенцями з так званого Військового кордону – сербами, хорватами, угорцями, румунами та молдованами. Як зазначає К. Шляховий, переселенцям було дозволено перейменовувати на свій лад відведені їм селища, окрім найбільших і найдавніших. Саме тому на території Кіровоградщини з'явилися ойконіми неслов'янського походження, які дублюють назви рідних переселенцям місць: *Су́ботці* (*Суботиця*, Румунія), *На́длак* (*Надлак*, Румунія), *Петроо́стрів* (*Петрово Острово*, Румунія), *Мартоно́ша* (*Мартонош*, Сербія), *Мошо́рине* (*Мошорин*, Сербія), *Ка́ніж* (*Каніж*а, Сербія) *Бу́кварка* (*Вуковар*, Хорватія) та ін. [3, с. 234 – 236].

Ці та інші ойконіми, які утворені безпосередньо чи опосередковано від назв інших населених пунктів і дублюють їх, називаються ойконімами міграційного типу.

Окрему лексико-семантичну групу становлять меморіальні назви в честь якоїсь особи чи події. В ойконімії Кіровоградщини їхня кількість становить 8,9 %. Це ойконіми радянської доби, національні та агіоойконіми.

Прихід радянської влади спричинив появу певного шаблону для найменування населених пунктів, що можна пояснити зміною панівної ідеології і при цьому – посиленням ідеологічно-пропагандистського компоненту. На початку XX ст. стає дедалі помітнішою тенденція називати або перейменовували села в честь популярних на той час персон

(4,3 %): *Вільшанка* > *Кото́вка* (Гайв.), *Рогозянка* > *Кото́вське* (Вільш.), *Карловка* > *Кру́пське* (Кіров.), а також *Уля́нівка*, *Ле́нінське*, *Кі́рове*, *Петрі́вське*, *Свердлі́вка*, *Проскурі́вк*а, *Дими́тров*е, *Докуча́єве* тощо. Така практика радянської топоніміки призвела до повного нівелювання національних, історично зумовлених місцевих особливостей, які раніше відбивалися у первинних ойконімах.

Крім відантропонімних, до меморіальних назв радянської доби належать ойконіми, пов'язані із Жовтневою революцією і становленням радянської влади (*Жовтне́ве*, *Ма́йське*, *Травне́ве*, *Зна́м'янка*). Частина з них відбиває такі явища через посередництво ергонімів (*Прогре́с*, *Більшови́к*, *Заві́тне, Зго́да*, *Схід*, *Дру́жба*, *Зоря́*).

Національно орієнтовані меморіальні назви становлять 1,7 % і всі є персональними: *Тара́сівка*, *Шевче́нка*, *Шевче́нкове*, *Костома́рівка*, *Дороше́нкове*, *Кропивни́цьке*.

Серед агіоойконімів представлені тільки *Ла́врівка* (Дол.), *Первозва́нівка* (Кіров.), *Спа́сове* (Новг.), *Успе́нівка* (МлВ.) та *Успе́нка* (Онуфр.).

Характерною ознакою ойконімії Кіровоградщини є те, що 15,2 % назв населених пунктів було утворено за двома ознаками. Причиною цього є специфіка мислення й пам'яті людини. Як зазначає О. Суперанська, „неможливо присвоїти всім об'єктам певної території різні назви; крім того, запам'ятовування великої кількості не схожих одне на одне слів заскладне для людської пам'яті" [2, с. 69]. Тому, з метою уникнення повторів, під час творення назв залучають додаткові означувальні компоненти, що призводить до виникнення складних і складених ойконімів.

В ойконімії Кіровоградщини зафіксовано 5,1 % складених назв населених пунктів, а також 10,1 % композитів.

Усі такі назви поселень Кіровоградщини можна розподілити на три типи:

1) посесивно-локативний – *Пара́щине По́ле* (Кіров.), *Дівоче По́ле* (Ол.-ійськ.), *Івангоро́д* (Ол.-івськ.), *Добровеличкі́вка* (Добр.), *Коша́ро-Олекса́ндрівка* (Ульян.), *Доли́но-Ка́м'янка* (Знам.) та ін.;

2) посесивно-квалітативний – *Іва́но-Благода́тне* (Кіров.), *Краснофе́дорівка* (Онуфр.);

3) локативно-квалітативний – *Ру́баний Міст* (Новомирг.), *Мала́ Березі́вка* (Ол.-ійськ.), *Кам'яни́й Міст* (Новоукр.), *Ві́льні Лу́ки* (Новоукр.), *Красносі́лка* (Ол.-івськ.), *Красносі́лля* (Ол.-івськ.) тощо.

Останню групу ойконімів Кіровоградщини (2,1 %) становлять комоніми, які утворилися як:

- відіменні: *Мико́ло-Баба́нка* (Бобр.), *Павлогірки́вка* (Бобр.), *Варва́ро-Олекса́ндрівка* (Добр.), *Петроко́рбівка* (Новг.), *Федоро-Шулі́чине* (Дол.), *Павловолу́йськ* (Онуфр.) та ін.;
- відгідронімні: *Весе́лі Бокове́ньки* (Дол.), *Інгу́ло-Ка́м'янка* (Новг.);
- відгеоботанічні: *Кальниболо́та* (Новоарх.).

Отже, ойконімія Кіровоградської області є комплексним історичним, географічним та лінгвістичним утворенням. Правильно зрозуміти значення ойконімів допомагає дослідження конкретних природних, суспільно-політичних, культурних умов та історичних ситуацій, що збігаються з часом їхнього зародження. В основу назви міста чи села покладена цілком конкретна ознака, яка становить суть мотиву номінації.

Аналіз лексико-семантичної бази 98 % населених пунктів Кіровоградщини у відсотковому співвідношенні підтвердив аксіому, що ойконімія регіону знаходиться у безпосередній залежності від соціальних та географічних факторів. Назви населених пунктів посесивного типу виявилися найпоширенішими. Пояснюється це тим, що для ойконімів, сформованих переважно в кінці XVII – на початку XIX століття, характерною була вказівка на засновника чи власника поселення. Найширші можливості переосмислення вихідних лексем має розгалужена модель топонімної метонімії, яка знайшла своє відображення в ойконімах локативного типу. Квалітативні назви мають переважно оціночно-метафоричний характер, а серед двокомпонентних ойконімів переважає локативно-квалітативний спосіб творення.

Список умовних скорочень назв районів

Бобр. – Бобринецький; *Вільш*. – Вільшанський; *Гайв*. – Гайворонський; *Голов*. – Голованівський; *Добр*. – Добровеличківський; *Дол*. – Долинський; *Знам*. – Знам'янський; *Кіров*. – Кіровоградський; *Комп*. – Компаніївський; *МлВ*. – Маловисківський; *Новг*. – Новгородківський; *Новоарх*. – Новоархангельський; *Новомирг*. – Новомиргородський; *Новоукр*. – Новоукраїнський; *Ол.-івськ*. – Олександрівський; *Ол.-ійськ*. – Олександрійський; *Онуфр*. – Онуфріївський; *Петр*. – Петрівський; *Ульян*. – Ульянівський; *Уст*. – Устинівський.

Список умовних скорочень назв використаних джерел

ІМіС – Історія міст і сіл Української РСР : в 26 т. (Кіровоградська область). – К. : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. – 816 с.

*К188*3 – Карта Елисаветградскаго уезда по переписи 1883 года.

КР – Карта Александрийского уезда. – Одесса : Литографія Э. Шмида (составил Рябков П. З.).

НМ – Список населенных мест Херсонской губернии и статистические данные о каждом поселении. – Херсон, 1896.

ТВТК – Трехверстная военно-топографическая карта Херсонской губернии, 1855 – 1877.

ТКХГ – Топографическая карта Херсонской губернии, 1820 – 1823 (ЦДВІА, ф. 416, спр. 270).

Список використаної літератури

1. Лисенко А. В. Ойконімія Полтавської області : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / А. В. Лисенко. – Чернівці, 2007. – 20 с.

2. Суперанская А. В. Что такое топонимика? / А. В. Суперанская. – М. : Наука, 1985. – 176 с.

3. Шляховий К. В. Нова Сербія в топонімах Кіровоградщини / Сеоба срба у Руско Царство половином 18 века / К. В. Шляховий. – Нови Сад, 2005. – С. 322 – 332.

Анотація

У статті досліджено лексико-семантичну основу ойконімів Кіровоградської області, описано і покласифіковано основні та факультативні мотиваційні зв’язки між назвами населених пунктів та позамовною дійсністю.

Ключові слова: *ойконім, мотивація, посесивно-релятивний, локативний та квалітативний чинники.*

Аннотация

В статье исследована лексико-семантическая основа ойконимов Кировоградской области, описаны и классифицированы основные и факультативные мотивационные связи между названиями населенных пунктов и внеязыковой действительностью.

Ключевые слова: *ойконим, мотивация, посесивно-релятивный, локативный и квалитативный факторы.*

Summary

The article deals with the lexico-semantic basis of the oykonyms of Kirovohrad region. The fundamental and facultative motivational relations

between the names of the settlements and non-language reality are described and classified.

Key words: *oykonym, motivation, possessive, locative and qualitative factors.*

УДК 81’373.21

Гонца І. С.
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

НОМІНАТИВНІ СИНГУЛЯРНІ ЕЛІПТИЧНІ ОЙКОНІМИ ЧЕРКАЩИНИ

Лінгвістичний аналіз структурно-семантичних типів ойконімів будь-якого регіону дає змогу з’ясувати специфічні риси місцевих назв відповідного терену, визначити місце локальних структурно-словотвірних типів в топонімічній системі України.

На ґрунті ойконімікону Черкаської області вдалося реконструювати низку назв поселень, утворених від антропонімів у називному відмінку однини (результат зміни функції базової назви без зміни її структури). Спостереження над антропонімами показали, що утворювалися вони переважно від дериватів, які ще до ойконімізації характеризували особу за її певними ознаками (професією, етнічними, територіальними, зовнішніми, внутрішніми) [13, с. 609].

Наголосимо, що найбільшу частину з-поміж номінативних сингулярних еліптичних ойконімів становлять ті номени, які мають в основах чоловічі найменування (162 назви). Зовсім невелику групу (4 одиниці) становлять назви поселень, для мотивації яких використовувалися жіночі імена. За семантикою твірних слів-етимонів більшість формують деривати, мотивовані слов’янськими автохтонними особовими іменами відапелятивного походження (81,9 %). Значно менше фіксується найменувань поселень, похідних від християнських імен (18,1 %). Такий стан речей пояснюється тим, що базові лексеми, виконуючи функцію диференціації визначальної ознаки суб’єкта, стали репрезентантом носія, трансформувавшись згодом у номінаційно-метонімійний прізвищевий знак [11, с. 160]. Специфічною властивістю відапелятивних антропонімів є